

Čís. 16250.

Ustanovenie § 12 (o súdnej príslušnosti) zák. č. 76/1935 Sb. z. a n. neplatí pre splátkové obchody uzavreté pred účinnosťou tohoto zákona.

(Rozh. z 28. mája 1937, R III 332/37.)

Žalobník domáhal sa žalobou zaplataenia kúpnej ceny tovaru, ktorý podľa smluvy, uzavrenej dňa 31. marca 1935, dodal žalovanému, a príslušnosť dovolaného sporového súdu zakladal na splništi, vymienenom v listine o dotyčnej smluve (§ 29 Osp.).

Súd I. stolice námietku nepríslušnosti súdu, ktorú vzniesol žalovaný na tom základe, že šlo o splátkový obchod (odst. 2 § 29 Osp.), zamietol a spor vecne rozhodol. O d v o l a c í s ú d námietku žalovaného uznal za opodstatnenú a spor pre nepríslušnosť sporového súdu zastavil z d ô v o d u, že ide o splátkový obchod, preto podľa výnimky, stanovenej v odst. 2 § 29 Osp., nemožno pre pohľadávku z tohoto úkonu založiť voči žalovanému kupiteľovi príslušnosť súdu podľa splnišťa, zistiteľného z listiny.

N a j v y š š í s ú d rekurz žalobníka odmietol.

D ô v o d y:

Podľa odst. 7 § 181 Osp. v znení III. čl. novely čis. 23/1928 Sb. z. a n. proti usneseniu súdu druhej stolice, ktorým bolo rozhodnuté o príslušnosti sporového súdu, bez ohľadu na to, ako rozhodla prvá stolica, je prípustný rekurz k tretej stolici len v prípadoch, v ktorých zákon ustanovuje v ý l u č n ú príslušnosť.

Otázku výlučnej príslušnosti nemožno v súdenom prípade skúmať s hľadiska § 12 zák. č. 76/1935 Sb. z. a n. hľadiac na § 20 cit. zák., podľa ktorého § 12 neplatí dotyčne splátkových obchodov, uzavrených pred účinnosťou cit. zákona, a keď je nesporné, že obchod, o ktorý ide, bol uzavrený pred 4. aprílom 1935.

Zbýva tedy vec posúdiť podľa odst. 2 § 29 Osp., ktorý predpis však neurčuje pre spory zo splátkových obchodov výlučnú príslušnosť určitého súdu.

Preto tu niet zákonného predpokladu, aby mohol najvyšší súd na rekurz preskúmať rozhodnutie druhej stolice v otázke príslušnosti sporového súdu.

Čís. 16251.

Nie je nekalou súťažou, keď majiteľ drogerie zákazníkom, ktorí si síce žiadali »aspirín«, ale ktorí — ako sa dotazom presvedčil — neprajú si výslovne originálny »Bayerov aspirín«, ponúka a predáva iný lacnejší liečebný prostriedok podobného účinku.

(Rozh. z 29. mája 1937, Rv III 665/36.)

Podľa prednesu žaloby má žalujúca strana pre svoj tovar zaregistrovanú slovnú známku »aspirín«. Dňa 13. decembra 1935 dostavil sa do drogerie žalovaného Ph. Mr. Edmund H. a žiadal dve tablety aspirínu. Predavač sa ho spýtal, či si nepraje tri tablety, čo by stálo 1 Kč, na čo Ph. Mr. H. odvetil: »Jak to máte.« Potom mu bola odovzdaná tuba s tromi tabletami, ktoré boli biele, a na ktorých nebola vylisovaná značka »aspirín«. Týmto konaním dopustil sa žalovaný nekalej súťaže, a to najmä podľa § 11 zák. čis. 111/1927 Sb. z. a n., lebo pod označením »aspirín« predal iný tovar, hoci vedel, že tým spôsobuje zámenu s tovarom žalujúcej strany. Žalobou domáhala sa žalujúca strana rozsudkového výroku, že žalovaný povinný je zdržať sa predaju výrobkov pod označením »aspirín«, ktoré nie sú pôvodnými výrobkami žalujúcej strany.

Súd I. stolice žalobe vyhovel. Odvolací súd jeho rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Z dôvodov: Žalujúca strana dovodzuje zavadnosť konania žalovaného resp. jeho zamestnancov z toho, že tým dochádza k zámene jej tovaru s tovarom iným, že konzumenti, ktorí chcú kúpiť výrobky žalujúcej strany, nedostanú jej známy výrobok, ale výrobok cudzí. Žalovaný tvrdí, že možnosť zámene tu nebola, lebo sám o to dbal a nariadil aj zamestnancom, že zákazníci nesmú byť ponechaní v pochybnostiach o rozdiel medzi Bayerovým aspirínom a výrobkom iným. Žalujúca strana ani netvrdí, že žalovaný predával pod v o n k a j š í m o z n a č e n í m »aspirín« alebo pod iným podobným označením liečivo iné a že tedy zákazníkov zrejme klamal. Súd I. stolice rozhodol na základe výpovedi svedka Ph. Mr. Edmunda H. Odvolací súd pri posudzovaní vierohodnosti tohoto jediného svedka žalujúcej strany uvážil, že je to zamestnanec tuzemskej zástupkyne žalujúcej strany (sám udal, že do drogerie žalovaného dostavil sa ako kontrolor žalujúcej strany), a že je to preto svedok veľmi zaujatý. Žalujúca strana v svojom odvolacom prípravnom spise udala, že tento svedok stereotypným spôsobom »žiadal v drogeriach za 1 Kč aspirín; ináč nemohol a nesmel sa dotazovať«. Riešenie sporu záleží na tom, ako sa predavač žalovaného zachoval k svedkovi Ph. Mr. H., žiadajúcemu 2 tablety aspirínu, a ako si pri tom počínal svedok. Ph. Mr. H. tvrdí, že keď žiadal 2 tablety aspirínu, predavač sa ho spýtal, či môžu byť 3 tablety, že stoja 1 Kč, na čo vraj svedok povedal: »Jak to máte«, čím chcel vraj naznačiť, že je mu to jedno, či dostane 2 alebo 3, na čo dostal 3 tablety, ale nie výrobku žalujúcej strany »aspirín«. Naproti tomu Alexander K., obchodný pomocník žalovaného, dosvedčil, že v obchode žalovaného predáva sa aj Bayerov aspirín a aj iný podobný tovar acidum acetyli salicylicum. Keď zákazník žiada iba aspirín, spýtajú sa ho, či chce Bayerov aspirín alebo iný podobný prostriedok, a má za to, že jestli Ph. Mr. H. žiadal aspirín, spýtal sa ho takto a podľa jeho odpovedi ho obslúžil. Túto prax v obchode žalovaného dosvedčil aj Tibor Gy., zamestnaný u žalovaného tretí rok. Žalovaný vysvetľuje tento postup tým, že priemerný zákazník pod vžitým názvom »aspirín« žiada liečebný prostriedok určitého druhu, hoci nemá na mysli priamo Bayerov aspirín, a že preto treba zistiť, aký tovar si zákazník žiada.

Žalovaný k osvedčeniu svojho tvrdenia, že predáva aj Bayerov aspirín, predložil opis účtu firmy U. Tento žalujúcou stranou nezaprený fakt, že žalovaný predáva aj Bayerov aspirín, zistil odvolací súd aj svedectvami Alexandra K. a Tibora Gy. Keď je tomu tak, zodpovedá stavu veci a obchodnému styku, že žalovaný a jeho predavači vždy zisťujú dotazom u zákazníkov, či vskutku chcú kúpiť Bayerov aspirín alebo lacnejšie liečivo podobného účinku. Že tento postup bol v obchode žalovaného vždy zachovávaný, zistil odvolací súd jednak z uvedenej skutočnosti, že žalovaný mal na sklade aj Bayerov aspirín, a aj podobné liečivo lacnejšie, jednak výpoveďmi svedkov Alexandra K. a Tibora Gy. Odvolaciemu súdu je známo, že priemerný zákazník na Východnom Slovensku pod názvom »aspirín« nerozumie výlučne výrobok žalujúcej strany a že mu je v prevažnom počte prípadov jedno, či dostane Bayerov aspirín alebo acidum acetyli salicylicum, — skôr ho zaujíma, ktorý z liečebných prostriedkov je lacnejší. Že priemerný zákazník pod názvom »aspirín« nerozumie výlučne výrobok žalujúcej strany, vidno aj z toho, že sama žalujúca strana má pro svoj aspirín ochrannú známku »Bayer« a že v svojich poučeniach príbalovaných k aspirínu vyzýva obecnosť, aby žiadalo výslovne tablety aspirínu v pôvodnom balení s B a y e r o v ý m k r í ž o m a odmietalo tak zv. náhradné prípravky. Pretože sa žalovaný ako obchodník musí vžiť do názoru priemerného zákazníka, je jeho obchodnou povinnosťou zistiť u zákazníka, aký tovar si pod názvom aspirín v skutočnosti praje. Ostatne nie je nekalou súťažou, keď obchodník upozorní zákazníka aj na iný výrobok. Svedok Ph. Mr. E. H. síce zachovanie takto zisteného postupu v obchode žalovaného nedovedil, avšak odvolací súd jedine výpoveďou tohoto krajne zainteresovaného svedka nemá zistené, že nebol dotázaný tak, ako sa v obchode žalovaného obvykle robí, keď niekto žiada aspirín. Podľa údajov žalujúcej strany svedok dostal od nej úpravu, ako sa môže resp. nesmie spytovať a z obsahu jeho svedectva vychádza, že v obchode žalovaného sa vyjadril úmyselne nepresne, nejasne, aby prodavača priviedol k postupu, ktorý by mohol oznámiť žalujúcej strane ako závadný. Účelom zákona proti nekalej súťaži je chrániť súťažiteľa proti konaniu, ktoré je proti dobrým mravom súťaže. Odporovalo by však intencii zákona, aby ho bolo zneužívané a aby zvlášť vypočítavým postupom kontrolórov jedného súťažiteľa bol personál iného obchodného podniku privedený k postupu, ktorého by mohla konkurujúca firma použiť proti druhému obchodníkovi. Aj svedok H. mal postupovať podľa pravidiel cti a viery v obchodnom styku. Ponevác vedel, že za 1 Kč nemôže dostať 3 tablety aspirínu, výrobku žalujúcej strany, mal upozorniť predavača, že žiada Bayerov aspirín, a nie mu odpovedať: »Jak to máte«, najmä keď ako lekárnik vedel o tom, že široké vrstvy obyvateľstva pod názvom aspirín nerozumejú výlučne výrobok žalujúcej strany. V súdenom prípade ide o to, či podľa opatrenia, ktoré žalovaný podľa vyššie uvedeného zistenia učinil, a podľa iných okolností možno hovoriť o tom, že žalovaný zákazníkom iný tovar podstrčil. Pri zistenom opatrení, ktoré učinil žalovaný, má odvolací súd za to, že konal tak, ako možno pri daných pomeroch slušne na obchodníkovi žiadať.

Zamestnanci žalovaného spravovali sa príkazom daným im žalovaným a zisťovali dotazom u zákazníkov žiadajúcich všeobecne aspirín, či skutočne chcú Bayerov aspirín alebo či chcú liečivo iné. Keďže se tedy žalovaný náležite postaral o to, aby zákazníci jasne povedali, či chcú kúpiť Bayerov aspirín alebo liečivo podobné, nemôže byť reči o tom, že sa žalovaný snažil podstrčiť zákazníkovi iný tovar miesto tovaru žalujúcej strany a že se tak dostal do rozporu s dobrými mravmi súťaže (srov. rozh. Úr. sb. č. 2058, Sb. n. s. č. 14311).

Najvyšší súd dovoláciu žiadost' žalujúcej strany zamietol.

Dôvody:

V otázke pre spor rozhodnej, či žalovaný alebo iné osoby činné v prevádzkovaní jeho podniku predávaly pod označením »aspirín« výrobok, ktorý nebol pôvodným výrobkom žalujúcej strany, zistil odvolací súd, že žalovaný a jeho predavači vždy zisťujú dotazom u zákazníkov kupujúcich »aspirín«, či vskutku chcú kúpiť originálu »Bayerov aspirín« alebo liečivo lacnejšie podobného účinku, a neprijal svedectvo Mg. Ph. Eduarda H., ktorý potvrdzoval žalobný prednes.

Odvolací súd bez zrejmej nesprávnosti záveru odôvodnil, prečo toľto svedkovi neveril, jednak jeho záujmom na veci, jednak tým, že podľa vlastnej výpovedi vyjadril sa dotyčne žiadaného tovaru úmyselne nejasne (»jak to máte«).

Týmto zistením bol však žalobný prednes vyvrátený a z tohoto dôvodu bola žaloba správnym použitím hmotného práva zamietnutá.

Preto najvyšší súd nezaoberal sa ostatnými dôvodmi napadnutého rozsudku, najmä otázkou, či priemerný zákazník na Východnom Slovensku rozumie pod názvom »aspirín« výrobok žalujúcej strany.

Čís. 16252.

Ak sú družstvá podľa stanov povinné nakupovať tovar u družstevnej nákupne, ktorej sú členmi, tým, že nákupna zakazuje členským družstvám nakupovať tovar inde, nedopúšťa sa konania proti dobrým mravom súťaže.

(Rozh. z 29. mája 1937, Rv IV 600/36.)

Podľa prednesu žaloby potravné družstvá v Z., K. a vo V. poslaly žalujúcej strane na nahováranie a nátlak žalovanej strany (družstevnej nákupnej centrály) listy tohoto znenia. »Neprajeme si, aby ste naše potravné družstvo k účelom obchodným alebo akýmkoľvek iným navštevovali. Sme družstvo a so súkromnými obchodníkmi nechceme mať nič spoločného.« Týmto konaním dopustila sa žalovaná strana nekalej súťaže v smysle § 1 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. — Proti žalobe, ktorou sa žalujúca strana domáhala rozsudkového výroku, že žalovaná strana povinná je pod exekúciou zdržovať sa spomenutého konania, žalovaná